...مت ته د زړه له تله مبارکي وایي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پیلو ودربیري او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکي کې د سکوکو د مطبعي د احیا د پلان د تیارولو او د سلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هیواد کې به له ۵۰۰ زره څخه تر یو میلیون ټنه پورې غنمو د زیرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تمامیږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډیر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار موندنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

... اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

...ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي

...ړنو الو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خارنې هغه ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ ـ نګلارې پلې کړي، چې په نورو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاري نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلي دښمن لا د تېل شوې جګړې اور له تېل ورشیندي او د دغه دښمن په لمسون د هېواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو ټوله ییز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاري نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوښیو او وصلونو د ورا پر موټرو یې هم بریدونه کړي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړې. د ملګرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تېر کلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سرکال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاري نیسي، چې پرې د جګړې او ښتو له امله تېولي اکمالاتي لارې تړل شوي او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مو وار وبېدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له یوه مرغه ویلي یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دښې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی علیه و سلم پرې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وایي او د ورځې په اوږدو کې خو ان د مېړه او ښځې یوځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وینه تویې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی یې وشي، ځکه څوک په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژلو ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینې هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وایي «په سوله کې خیر دی» نه او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تېل شوې جګړې لمن ورټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، دغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره چمتو کړي او زورلي، ان یې د همدوی پرضد بله ډله (داعش) روزلې او چمتو کړې ده، همدا اوس د هېواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده، بل دا چې له افغان خواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه بانډې درېیو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هېواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د ټل پاتې سولې لپاره ملي ځلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف راولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخرت خیر او برکت دی.

د کورني او بهرني سیاست شننې

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده. ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نیولي او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې په میلیونو ډالره سپما کړې او ملي بودیجې ته یې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو ټرولونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستې، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د ټرونونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي، که هر ټرون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او بیا جوړولو وزارت ګڼ ریسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د ټینګې مخنیوی یې هم وشو، ډېر داسې استدلال کوي، چې ګڼې دا کسان دې په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي، نو د ګڼو په فساد کې ورښکېلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې بربنډ شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوي ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي کمېسیون اداره او غړي تیار دي په هر حال د دې مبارزې نه یوازې باید، چې ستاینه وشي، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي، نه یوازې مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په ټړوالـه کچه شوې او ګڼو ټړوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی، خو اړتیا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله، چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي، نو اړتیا ده، چې مدني ټولنه او ټړوال بنسټونه یې څارنه وکړي، چې په بنه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د ټړوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د همه ...

ښاغلي لیکوال دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی جمهور رئیس محمد اشرف غني د دغو ټړوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالي تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پرضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره په کښنه کې د دغو بېلابېلو بنسټونو د ټړوالو کوټنکو لکه Global Integrity، د شفافیت څارونکي witness، د شفافیت ټړوال watch، سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پرضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رئیس اجنډا او اراده وستایله او وېل چې اوس د اداري فساد پرضد مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پرضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې به د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رئیس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رئیس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رئیس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولې او ځانګړو نظریات په خپلو ارزولو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رئیس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ. مور د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره ټړواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هیله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او ښتیزې کړنې وستایي او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرنګه تر سره کېږي. که دا هم نه شي کولی، نو بیا دې له یې ځانه نیوکو لاس په سر شي. باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او ټړوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ بوسي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي.

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

د افغانستان دولت او په سر کې یې ولسمشر غني د افغانانو د کلونو کلونو دیوې سترې غوښتنې په توګه په هېواد کې د سولې لوړ هدف ته د رسېدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخیستی دی او په پایله کې یې ګاونډي هېواد پاکستان دې ته هڅولی او اړ کړی دی چې په دغه ګاونډي هېواد کې ټول میشت افغان طالبان او د افغان دولت نورې ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرتمر کښېنوي او له دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، ... سرچینې دې پرې بندې وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هیڅ کوم بل هېواد، کومې بهرنۍ کړۍ او یا کوم بل بهرني اویا کورني ښکېل ته دا اجازه ورنه کړي، چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او دروغجنو پالیسو ښکار شي او زیانونه یې دسولې په اوارزښت ترافېزې لاندې راولي او په هېواد کې دبخو دحقوقو، ولسواکۍ اودیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادي مسلم یار دخرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم او کلیدي هېواد په توګه ګاونډي هېواد پاکستان باید په تېرو دیارلسوکلونوکې دسولې دخبرو له پاره په تېرو پنځه ویشتو ستروالو مهمو غونډوکې دترلاسه شویو پرېکړو دپلې کولو په اړه خپلې ناغېرۍ اوسرغړونې بیا تکراری اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په نړدې راتلونکو غونډوکې دې چې سرله پرونه په ناروی کې پیل شوې دصادرو شویو پرېکړودپلې کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اونوروسوله غوښتونکو ټولنو اوزغورندو غورځنګونوهیلې پراوبو لاهو اوله خاوروسره به خاورې شي دولسمشرمحمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لورې په دې وروستیوکې دټل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبروته کښېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هېواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنی، ګاونډي، سیمه ییز اوټړوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ریښې نه لري، نو اړینه ده، ...

شاولي قرار

چې دافغاني او اسلامي ارزښتونو له مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هېواد کې دټل پاتې سولې لپاره بهرنۍ ټول لاملونه وڅېړل شي اوبیا کار ... دی، چې ترافېزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوبه تېرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ایران پرته به هرځای کې دهر چا له خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعني دسولې په اړه به هیڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اوبیادهېواد دملي ګټو پرخلاف وي طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي.

۷ مخ

د تروریزم او افراطیت پرضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_شاهین

په هېواد کې دجګړې بېز بهیر د دوام او دشتوستونزو او کړکېچونو ترشایي له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانونو اوسیمه ییزو مغرضوکړیو مستقیم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه خپلې افغانستان اومظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکې نه شي،نو په دې توګه تروریزم اوپه مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي تجهیز، تمویل اوسمبالوي یې اوترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګري،ګران هېواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی ، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ اوپه ځانګړې توګه دګاونډیو هېوادونو پوروړاندې تل دښه نیت ، ښه ګاونډیتوب، وروڼګلویزو اړیکو، دبشر حقوقوته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو حسنه اوېکو همکاریو پرښت ولاړ دی . افغانستان همځګه هم نه غواړي چې دګاونډیو اویا هم دنړۍ دکوم بل هېواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرخپلو کوم تیری تکل لري، ځکه خنګه چې تل زموږ جګړه ځپلي ولس ته سوله غواړي په همدې ټول په ګاونډیو هېوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدارنه دی ، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوپایښت هیله لري اوپه مقابل کې یې له نورو هېوادونو څخه هم تل دغو اونیکو اړیکو اودافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی ، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هېواد کې دننه اوهم له هېواد څخه بهر په سیمه ییزه او نړیواله کچه په جوړوشویو غونډو ، ناستو اوکنفرانسونوکې دګډون ترڅنګ دنړۍ اوسیمې اړوند هېوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او ټیکاو، ښه سولې دټینګښت او دهېواد دیارغاونې په مختلفو برخوکې په پانګونې داقتصادي بنسټونو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګڼو نورو برخو کې په ژمنتیني توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هېوادونه یو داسې ثبات اوسولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهېوادونو ترمنځ دښاوور پیاوړتیا اوټینګښت ډېر اړین دی اوپه اوسني عصر کې هم همدا د دوامداري سولې اوپرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په ننني نړۍ کې چیرته چې خواږخ پالنه اړینه بلل کېږي یوازې دهېوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیاته د درناوي او همدا راز دربښتینې همکارۍ له لارې کیدای شي ددغې لوبې وچې ټولو خلکوته یوه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند ټړوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هېواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختیا لاره غوره کړي، نو اوس داپو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا یوازې له ګاونډیو هېوادونو اوټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي ، افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړګواښونو سره مخامخ ده ، له شک پرته چې تروریزم اونورې سیمه ییزې مغرضي کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی ،نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده ، نوبردې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلي ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دتروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتیني شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوپاللو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یوړل شي ترڅو دسیمې دهېوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورنانه شي او هم داړوندو هېوادونو ترمنځ سوداګریزې ، ترانزیټي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅه چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هېوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نېکمرغۍ اوهوسایې څخه برخمن شي

د خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت دسولې د ولایتي کمېټې په اتکړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې دافغان ملي امنیتي ځواکونو او په هېواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو غوڅ ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هېواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې خپله کړي. مولوي بخت زمان،مولوي نصرالله قاسمي،قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په استازیتوب ووېل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او ترپل هرڅا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرې او استخباراتي کړۍ د افغان وژنې له تمویله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په لوبه کې له افغان حکومت څخه غوڅ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چاته ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو زمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو ، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هرګوټ د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام وياند او د مطبوعاتي چارو مسوول ښاغلي مبارزمحمدځدراڼ دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. دده په وینا دا ډول غونډې کولی شي، چې په دې ولایت کې سولې ، ثبات ، ورورګلوۍ او غوره پرمختګ ته به زمینه مساعده کړي. ځدراڼ وویل دخوست ولایتي اداره زمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو ټلاشونو ته دوام ورکوي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اسې پرمختګ سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموګلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینیوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم / منقبض نمی باشد)
- پارګی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاستا در داخل رحم
- پارګی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی ناوقت بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد
- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد
- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارګومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق گردد
- اګر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموګلوبین مریض اندازه گیری شود تطبیق اوکسی توسین در اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارګومیترین

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که
- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع: با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زموږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړې توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جېب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په څېلو نویو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړې توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په حېله تازه څېړنه کې ویلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن

«ټیسټوسټیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم شي او پرسیټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه

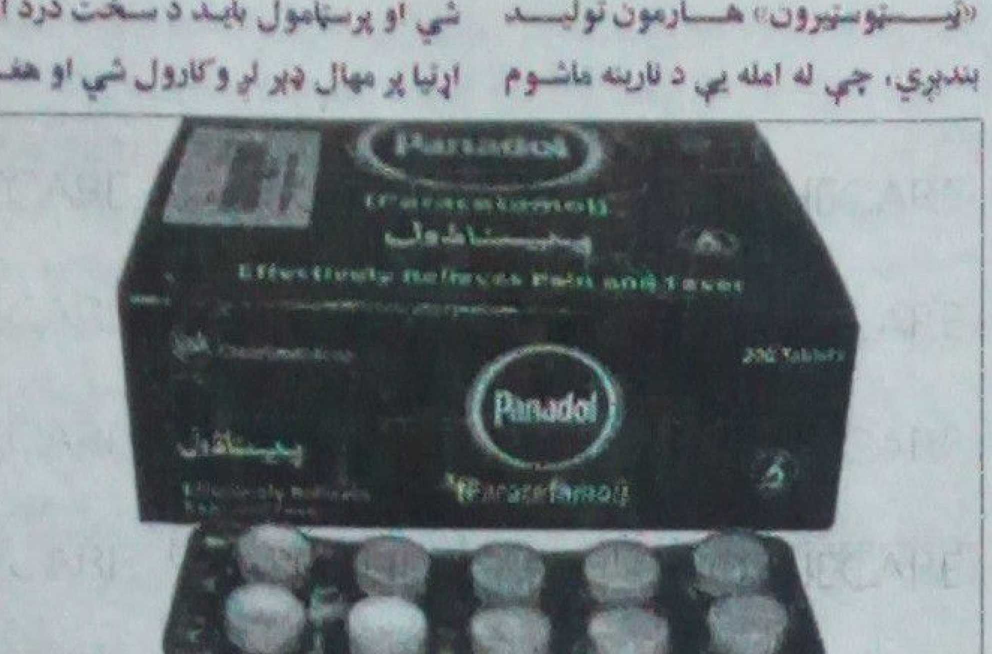

د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکټران وايي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هېڅکله ونه خوړل هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وايي، چې پرسیټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې

حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې لولو خبرو تر څنګ نوې طبي څېړنې وایي، چې د پرسټامول له خوراک سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وايي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا (EVD) (Ebola virus disease)

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانگو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال واکسین هم وقایه نمی گردد تا از بمیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدوده 50% میباشد. بیشترین مرگ و میر در بین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مشخصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت انداز

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشد و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission) این طور فکر میگردد که Fruit batهای منتن، مرض را به انسانها منتقل میسازند. هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های منتن با ویروس ایبولا منتن شده باشند، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند:

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضا و مایعات بدن حیوانات منتن زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات منتن با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس منتن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناګهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد. از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد. تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعی»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

محرقه (وچکی)

اپیډیمولوژي: محرقه په هندوستان او په مختلفو هېوادو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري، د ناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A,s.paratyphi B,& S.pratyphi C څخه عبارت دي، د منتن شخص په واسطه د ناروغۍ باسیل په تشو بولو او د کوبولو کې خارجوي چې د غذایي موادو او د اوبو د منتن کېدو سبب کېږي، د ناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې د ناروغۍ باسیل دري میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې دریات وخت لپاره د ناروغۍ د انتقال سبب شي څخه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په دوبي کې واقع کېږي

پتالوژي: سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو د میکوزا څخه تېرېږي او د کولمو د ایلیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي، د ناروغۍ د اعراضو په منځ ته راتلو کې د انسان تعداد زیاتوالی د معدې تیزابو کموالی او د انتان الفي جس ډول لري، حماکروفاژ په واسطه باکتریاوې را ایسارېږي دوبښي د جریان په واسطه thoracic duct ته ورل کېږي چې د ابتدایي بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي د تبې د منځ ته راتلو سبب کېږي، انتان دوبښي په واسطه په نورو اودهبوکي مغز ته د تور تیرېښت لپاره ځان رسوي، په رټیکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل د ثانوي باکتریمیا او د کلینکي اعراضو د منځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې د زمنو التهابي حجراتو د انفلتریشن لپاره په عضوه payers patches دي، د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي، له یې سره نېږدې د کولمو په mesenteric lymph nod پرسوب او موضوعي نکروزس پیدا کېږي، همدارنګه نورې کې congested او لویېږي، د سږو دهوالي لارو التهاب منځ ته راځي، د کمزوري حفظ الصحې له امله parotitis د مېځو کو التهاب د ناروغۍ نوروستي اختلاطاتو څخه دي

کلینیکي منظره: د ناروغۍ د تفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راټلی شي، خو له دوه کلنۍ څخه لاندې عمر کې نه راځي څکه چې کوچنې له مثني غذا سره نه مخلیخ کېږي.

ناروغي اوله هفته د ناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوېړو کې عام نه دي، په ناروغانو کې تبه په تاخیلې ډول لوړېږي، سردردي، کانګې او به ناروغ کې قبضیت، خو خینې وخت کېدای شي چې اسهال او د ګېډې درد ولري، د ناروغۍ دری خنډي بارداره او منحنې برخه یې صافه وي په ماشومانو کې پرېدې کارډیا

دوره عامه نه ده ډېر په وخت کې پلس رېټ لوړېږي د ناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي د ناروغ په سږو کې crops او رمل کېږي

ناروغي دوهمه او درېیمه هفته د ناروغ خېټه معمولاً پړسېدلې او تمپانیک وي د ناروغ تورې پوساده سګلې منتره د ځیګر تیو د څخه لاندې د جس وړ وي، د ناروغ په سږو کې رالونه اورېدل کېږي، که چېرې توکسیمیا شدیده حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مړاوی او بې علاقې، ګنګس اوبې سده وي همدارنګه بکېدل، لیوتوب او د جلدو ترشکېدو پورې د ناروغ حالت رسېږي

تشخیص د ناروغۍ تشخیص هېټوګونومیک علامو په واسطه کېږي، په اندیمیک ساحو کې هغه تبه چې د اوو ورځو څخه بې دوام ولري شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ د تې سره بریډیکاردیا ولري نو تشخیص نور هم پخې کېږي زیاتره وخت تو بر کلوز له محرقې سره غلطیږي.

لابراتواري معاینات

دویني معاینه: دوینې معاینه اکثره نورماله وي او لیوکوسایټ اندازه نارمل حد څخه کمه یې همدارنګه ترومبوسایټوپینیا او پرنوټ پورنیا موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې د وینې کلچر 75% مثبت وي، د هډوکي مغز کلچر له 90% څخه زیات د ناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري په څنو ناروغانو کې د هډوکي د مغز کرنه منفي وي د کولمو د بیوپسي څخه د لمفوي انساجو هم د ناروغۍ په تشخیص کې ډول لري، له دوهمې هفتې وروسته د کوبولو او تشو بولو کرنه هم مثبته وي یې سي آر (PCR) دوینې د کرنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیسټ د ویډال معاینه د ناروغۍ د 7-10 ورځې وروسته (1/80) څخه زیات antibody titer(O) somatic وي antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي د (H) antibodies Flafellar antigen لوړوالي د ناروغۍ ډول موثرته په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالدانه التهاب، بروسیلوزس، سب اکیوټ باکټریل انډوکاردیټس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپټوسپیروسیس، السیراتیف جیجنیواتیس باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو باندې، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو باندې ورکول کېږي، کوټریمکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په تاثیر لري. د شوا هدو له مخې د کلورامفینکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي، د ناروغۍ د ریلپس، د هډوکي د مغز د توکسیتي او همدارنګه د مړینې کچه لوړوي. هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو د دریم جنریشن سفالوسپورین په تاثیر لري، ceftriaxone 50-100mg/kg/day یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې، cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې د خولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي، fluoroquinolones هم ورکول کېږي خو د ماشومانو د هډوکو د غضروفو پر نشونما بده اغېزه کوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې د خولې د لارې اندازه 20mg /kg day دوه ورځې دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي، د دریم جنریشن سفالوسفورین او امینوګلاکوسایډ هم ورکول کېږي، که چېرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي، سټروئید له دوزه ورکول کېږي لومړی 3mg/kg په تعقیب یې 1mg /kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلپس وکړي نو ستروئید دوز کړي موده هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

ناروغ ته د نرسینګ او ساتنه دې وشي، غذایي حالت ته دې توجه وشي، مایعات او الکترولایت یې برابر شي، تبې لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي.

ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline د خولې د لارې 200mg/kg/day او یا سفتریاکسون، سیپروفلاکسلین د رګ د لارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو دوبښی بهېدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوری کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحي ډاکټر ته ولېږل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي، ناروغ دې تشې بولې او د کې سوري په منقب ځای کې وکړي، خوارین د خوراک توښي دې ضد عفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب، تاریخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه راووت

که په ظاهره د ازاد بازار مفهوم او ماهیت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکاري آزادو فعالیتونو مجموعه ده، خو ترڅنګ یې په لراوډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالیږي چې وایي آزادي ده، دموکراسي ده، وایه چې څه وایې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډګر کې یې د استعمال موارد خکه ډېر دي کله چې دازاد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټیټه کچه داورېدونکي په ذهن کې په ورځنیو چارو کې د پیسو په مقابل کې د اجناسو د راکړې ورکړې او تبادلې ټېر ګرځي، خو په لوړه کچه بیا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په خود ارادیت کې څېړي او په دې بازار کې بوازې دپانګوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو رڼا اچول کېږي یا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل ازاده بڼه لري، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د بیو پر کنټرول حق او صلاحیت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختللو هېوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلې بڼې خکه په پانګوالو هېوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سیالۍ په مثبت لوري میلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په ګټه یې وي

اوس را څو اصلي خبرې ته، که چیرې د آزاد بازار، اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي، فرهنګي او قومي ابعادونه لاره ومومي نو دا کلمه بیا

په علمي مفهوم له خپل اصلي مسیر نه انحراف کوي، نفي کېږي، ورانې پېښوي اوخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تمامیږي، خکه دلته بیا ازاد بازار د بیان د ازادی کاذب مفهوم اخلي او دبیان ازادي بیا په هغو هېوادونو کې چې چارواکي یې سیاسي بلوغ نلري د شخصیتونو او قومونو دارزښتونو

کې کله نا کله بدغوني ګاونډي هېوادونه هم د عاطفي او حس ګاونډیتوب تراکتونه شاته پرېږدي

زمونږ د پورتنۍ سرېزې مصداق د «افغانستان وبازار ازاد» په نامه د هېواد د پیاوړي لیکوال او ښوونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه لیکل شوی کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له

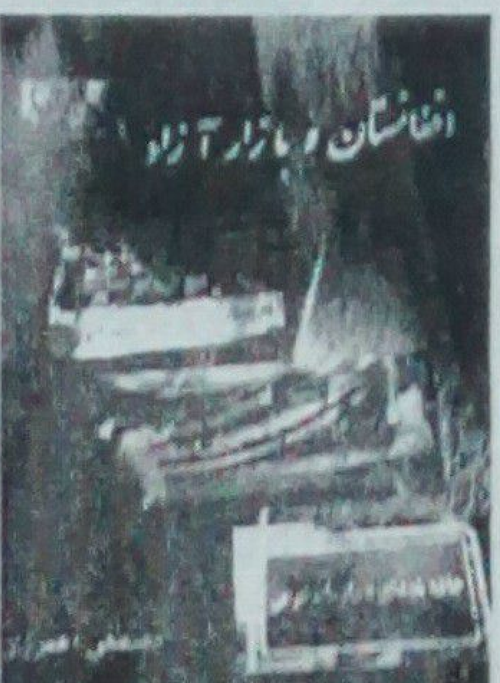

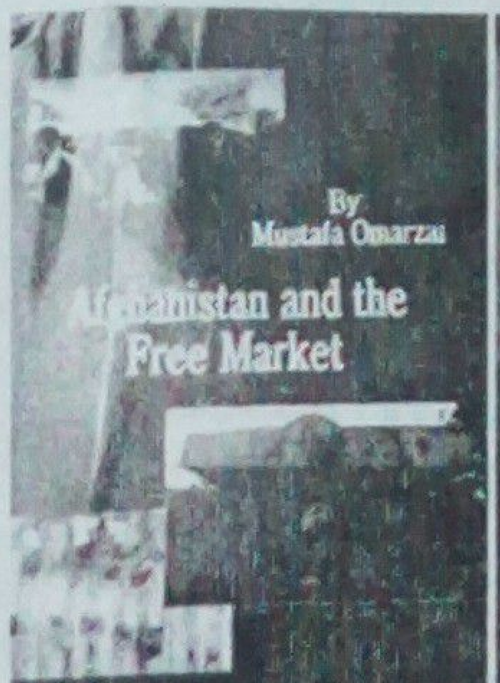

دجرحي وسیله ګرځي، خکه په دغه ازاد بازار کې بیا هغه څوک ډګر د سرسړي ګرځي چې د ټوپک په زورسیاست ډګر ته را غلي وي اوبیاهم له کوم بل پلوه معافیت ولري دغه کسان باکړي، د نورو ارزښتونو ته درناوي نه کوي، په دغه آزاد بازار کې بتماشان خپل بریالیتوب بوازې په بدغوني او بتملثي کې لټوي او پرهغه څه فکر کوي چې د نورو خورونه په کې نغښتې وي په دغه بازار کې په پورشیو مشخصاتو بوازې د یوه هېواد افراد او قومونه نه، بلکې په دښې بدمرغه پروسه

چاپه را وتلي او موږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړې دی، په دغه کتاب کې زور ویونکي او هغه کسان چې د پېرنې استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته رسېدلي ددوي کړنو ته په وضاحت ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشبه کره کتنه هم کړې ده، خکه پوړتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي اوټول مندرجات یا منځ پانګه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلې شوې ده او د زورورو د

منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړیوالو ملاتړو او هغو هېوادونو چې زمونږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړنو په مرسته او تیغ ملاتړ د فرهنګي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي، غندنه شوې ده، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۲۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې یې د بدغونو افرادو دګاونډیو او سیمې د نورو هېوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او ویښوونکې رڼا اچولې ده او دهغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دښمنان دي شېره څېړنه کړې ده او هغه یې د افغانستان خلکو ته وریږندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هېوادوالو ته سپارښته کوم، افغانستان اوس په څرګنده توګه بې سرپوښه دیګ ته ورته دی چې د زمانو ټوپیانو هر ډول خلي او خځلي پکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو، ګاونډیو هېوادو خپلو او پردیو پر دغه ملک هیڅ صرفه ونکړه او څومره یې چې وس و دومره زیان یې وروا ړاوه خکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه ئې دوی ته عبرت ښکاري او نړیوالې ټولنې هم لکه څرنګه یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه ښووه او دغه ملک یې لا په رسوایو کې دګاونډیو هېوادوالاسونو ته خوشې کړ

حیات الله حلیم

خېړنپوه محمدعارف «غروال»:

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

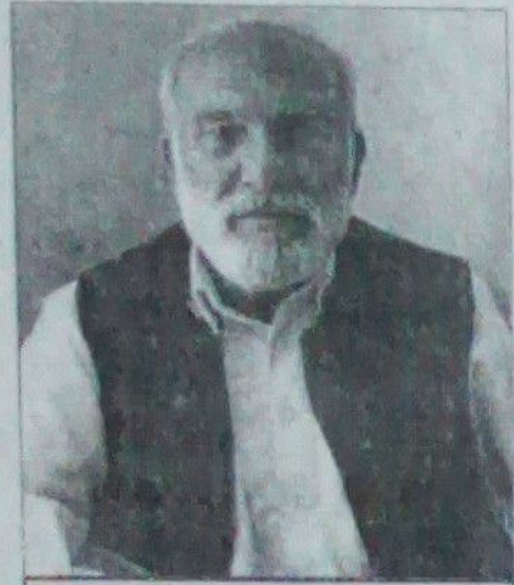

ښاغلی محمد عارف «غروال»

خېړنپوه محمدعارف غروال د افغانستان دعلومو اکاډمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکز غړی دی او دپښتو ژبې دجوړ لپاره یې شل توکه پښتو ادبي اوتاریخي کتابونه لیکلي دي ښاغلي غروال عمر بوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لګولی دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته رااړوو

پوښته تراوسه مو څو کتابونه په کومو برخوکې لیکلي دي؟

ځواب یو ادیب اولیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکو ته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتیا لري زه کله، چې پښتو ټولنې ته دغړي په توګه راغلم، تراوس مهال پورې مې دا کوښښ کړی، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم، ترڅو زمونږ هغه شفاهي ادبیات، چې له راټولولو پاتې شوي دي، پر هغو کار وکړم، په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی، پښتو لنډۍ کې یا لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی، چې په هغه کې دلنډۍ کې مفهوم دی،

هم یوه ټولنیزه پروژه وه اوهمدا راز یو بل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زمانه نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی دهغه دیوان مقدمه او متن ما لیکلي وو بیا چې زه له وطنه ولاړم او کلی راخخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنګ خیني تاریخي کتابونه مې هم ولیکل، چې یو له دغو کتابونو دغازي بیرک خان خدران د غورځنګ اثر دی بیرک خان خدران یو ملي اومجاهد شخصیت و اوټل دېرې ملاصاحب و، چې دجاجوړیو غازي شخصیت و، دهغه دغراوو اوهلوځلو په اړه مې هم یو اثر لیکلي اوچاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال یې له انګریزانو سره جګړې کولې

غروال وږاګیره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي ادبیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو اوشاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو درې مجموعې هم چاپ شوې او وېښل شوې دي دوېنو قوارې او بله مجموعه دمونه اوغمونه ترسرلیک لاندې چاپ شوې او وېښل شوې ده سره یې پردې څه ژغاړي

چاپ شوی دی او همدارنګه په ولسي ادبیاتو کې دېنګړو شرنګ بل اثر دی، چې دهېواد دمعاصرو شاعرانو دکلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس اوټولیز اړخونه په کې ډېرښه منعکس شوي دي زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی لیکل شوی ددې ترڅنګ مې په دله یېزو پروژو کې ډېر کار کړی دی اودرحمان بابا د دیوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخیستې اوهغه ما چاپ کړی هم دی

ده ربانه کړه ددولت لوانې دیوان هغه

مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې یوه زه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعترومو او دژباړلو چارې تر سره شي څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ ټوکونه رسېږي، چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه دپښتو ژبې دادبیاتو دبډاینې لپاره څه باید وکړو؟

ځواب ځوانان دې دپښتو ژبې د بډاینې لپاره خپل علم بشپړ کاندي دلیکوالو

دخېړنو اوتحقیقاتو ترڅنګ پښتو ژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډاینه کې ارزښت لري که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثار لرو، نو بیا به دې ته مجبور نه شو، چې بهرنیو ژبو لکه انګریزي ته مخه وکړو په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیداکړو په خپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نو ژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي او پښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه پښتو ادبیات دتېرو څلورو لسیزو په پرتله څنګه ارزوئ؟

ځواب دتېرو څلورو لسیزو وړاندې ادبیات او یا وروستي ادبیات دعمرو له پېلېدو سره پیل شوي دي، چې د سردار محمد داود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه حوزې لرلې، یوه حوزه دکابل د حکومت تر واکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي چاپېریالونو دخپلې تشیدې اودخپلو هڅوځلو پرښسب لیکنې کولې، داستانونه ناکسي، اوناولونه لیکل کېدل په هرحال په دواړو حوزوکې پښتو ادبیاتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې اوکه له هېواد نه بهر و محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار دیموزلي له اطله نه چاپېدل او اساساوې هم دومره نه وې په دغو دوو دورو کې دلیکنو سانسور له مخه پورل شو، که څه هم، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر چا به، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل بیا وروسته، چې چالیکې کولې یا مثبتې نامنفي، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده

۵ مخ

د انسانانو ډېرښه دوست او ملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابونه او پلرونو به خپلو ماشومانو اواولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وې کله به چې داماشومان لوي اوپلرونه شول دوی به بیا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې، په پایله کې به داکیسې له یو نسل څخه بل ته پاتې کېدې څرنګه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې، نو په یاد پاتې کېدل یې دانسانانو لپاره ناممکن و اوځینې به هېرېدلې هم انسانانو یو څه ته اړتیا درلوده، چې ددې کیسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي ځینو خلکو به کیسې په یوه لرګي باندې دیوې علامې په توګه نښانې کولې اوځینو به په تیارونو باندې رنګه رنګه غوټې

جوړولې چې دیوې خانګړې کیسې نمایندګي به یې کوله کله چې لیکل اولوستل رامنځته شول نودکیسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به یې یوښي لیکه یوډول لرګی وچې تېره څوکه یې درلوده اودهغه په وسیله به یې په یوه نرمه خټه باندې نښه اویا رسم کاوه او بیا به یې داخټه په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې دیوې خښتې شکل یې درلود او په حقیقت کې دکتاب دمنځته راتلو پیل و ځینو خلکو به خپلې کیسې دونو پریوستکو اویا پاڼو باندې لیکلې، خو دا دواسداره نه

وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپیروس دونې پوستکي نسبتاً زیات دوام درلود تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصرخلکو دپاپیروس له ونې څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بیا دحیواناتو پریوستکو لیکل پیل شول ځینې نورو تصویرونه هم وړاندې زیات کړل په همدې ډول زره وړونکي کتابونه یې نړې جوړکړل ځینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږ وو اوبوازې شتمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې

دچاپ ماشین په جرمنې اوکاغذ په چین کې جوړ شو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دزیات پرمختګ له کبله په میلونونو انسانان له کتاب څخه ګټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېرښه دوست او ملګری دی له کتاب سره مینه اوملګرتیا موږ دهادي وګړو له چاپېریال څخه ددېرو لوړو افکارو اوتصوراتو نړۍ ته بیایي له نورو اوسنرو انسانانو سره موملګري کوي اودهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه الکوزۍ

دژبو اوادبیاتو دپوهنځي محصله

ګودر او لنډۍ

ګودر د پښتو د کلتور د کتاب هغه رنګینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه نه ډېدنونه، مینه او ښکلا خپل خان وربښکاره کوي او د ښایستونو د یوې ټولګې په شان ورته خان ښکاره کوي څرنګه چې دنوم څخه یې معلومېږي ګودر دپښتو ژبې سوچه کلمه ده اودپښتونو په ټولوسیمو کې دګودر کلمه عامه ده کله چې موږ دګودر کلمه په خوله اخلو نوحتماً زموږ ذهن ته دپېغلو منګې او مانځیګري کلمې راځي داهغه کلمې دي چې دپېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا به داسې الفاظو او کلمو کې ستایل شوي چې انسان داورېدلو توان په خان کې نه وینې چې په اورېدلو یې دځواني جذبه او د مینې ولوله راپېداروي دپښتنو په سیمه کې دګودرغاړه په مانځیګري کې د پېغلو په ټولو ګاټو ګرموي خکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي ګودر چیرې چې ښکلي او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله

کوي، خوښي کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي ګودر د وبالې او چینې سره هغه ځای ته ویل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځینو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کېږي، چې ګودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښۍ دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي څرنګه چې زموږ په وطن او په خانګړې ډول د پښتنو په سیمو کې د ښځو په تګ راتګ، مېلو او مېشتو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې نه ګودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتنې نجونې ګودر خالته په دنیایي جنت کې شمېري، خکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د ړې راونه شریکوي او د خپلو یارانو سره د ښیدن څخه خوند اخلي، څوک په کې نوی د یارانې تار غځوي او څوک په کې خپلو زړو یارانو ته نیګښت ناوونه نږي دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دیدن لپاره په خان تکلیف منې او ګوز ګودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په یوه تیر

دوه ښکاره کوي، چې وایي:

اوبه د هر ګودر خوږې دي

جانانه ستا دپاره ګوز ګودر ته ځمه

دلته دګودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرابېره د پښتنې نجلۍ د مینې سپېڅلتوب هم خان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په خان تکلیف ګالي او د یار دیدن کوي په ګودر کې نه یوازې د نجونو حسد ګانې او د بنګړو شرنګهار شتون لري، بلکې هلته دګودر څخه یوه څه لرې په هغې سیمه کې چې ګودر ورته نږه مالومېږي، ډېر زلمیان هم لېدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د سالو څېره داسې په لنډۍ کې راځلېږي:

پر ګودر سور سالو ښکاره شو

ما وې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

دلته د سالو یا ټکري سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په

مستۍ ورځنې هاخوا دې خوا سر اخلي او داېرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کومو زلمیانو، چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه لیدلې وي، هغه بیا خان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کېږدي، لکه چې وايي:

حاونده ما دګودر ګل کړې

چې جینکۍ مې شوکوي سرکې مې رډینه

دلته د هغه ګل یادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې یې د مستۍ د نښې او د وېښتانو د ښایست لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي یا هم خپې میئان

ګودر ته د ټولو انجونو او یا هم د حوره نجونو له تګ څخه سرتکوي او د خپلې مینې سره د بلې نجلۍ رانګ ورنه ټکه ښکاري، لکه چې وایي:

په ګودر څه ټکه لوېدلي

چې کشره خور یې بدرګه ورسره ځینه

د پښتنو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا حسولیري، چې پښتانه نجونې یوازې حتاګودر ته په اوبو پسې هم نه ابېري، یا یې کشره خور او یا هم کشر ورور ورسره لېږي، خو دلته دا کشره خور دې خوار عاشق ته د ټکې په څېر راځلي، چې دی یې د خپلې مینې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی، نه څه هم د موږ څخه حوره او بردې خه نشته خو کله چې یوه نجلۍ په کور کې د میراو پلار له خوا ورنه زد او بد وویل شي هغه خپل دک زړه ګودرته وړي اوداوبو په غاړه دخپل زړه بړاس اوباسي کله چې دګودرغاړه په شواوسرورنګونوبته وي نو ځوانان یې بیاپه

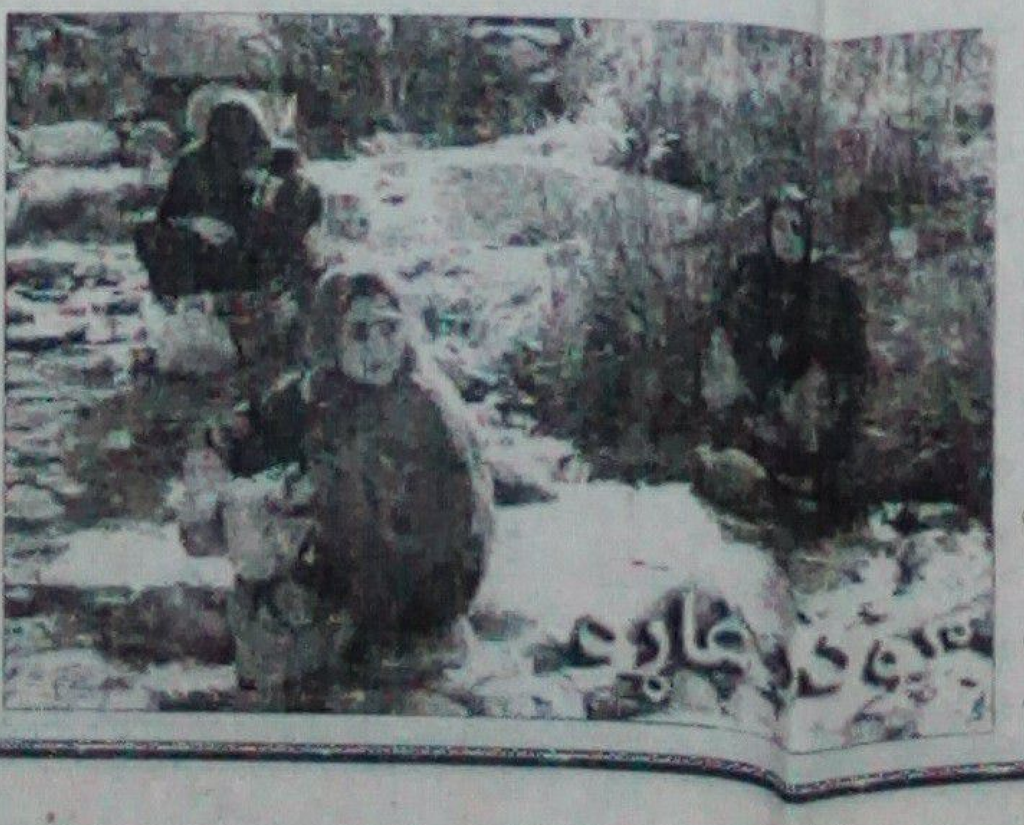

شعرونو اولنډیو کې انځوروي

پر ګودر سور سالو ښکاره شو

ماوې دې نورو اوبو اور واخیست مینه

کله چې په ګودر دنجونو سره، سپین او شنه ټیکري راغونډشي چې ددوي دټیکریو درنګونو تیزوالی دومره تېر وي چې داوبو رنګ هم خان سره اړوي چې دلته دلمنۍ ویونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په ګودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تیزوي لکه داور ناو چې سړی سېزي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هیڅ دي.

یار مې ټوپک زه یې مرمۍ یم

په نورو غروکې یې ویشتم ورکه یې کړمه

*****

ورشه د یار خبر دې واخله

چې بې د یدنه دې ساته لیونۍ شونه

*****

ما ز دیګر چېرته وې چې نه وې

خورې ورې زلفې به یلم ولاړه ومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ربوټونو پر بنسټ په پکتيا ولايت کې په ۷۰۰۰ محصلينو کې يوازې سل نجونې دي. پردې خبر په تېرو ديوي واشنګټن مېشتې سپوږمۍ کاکړ او د کابل مېشتې افغان سعد عمار ترمنځ بحث و، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو ويپاڼې په بلنه د برېښناليک له لارې شوی چې دلته يې ټکو قدرمن لوستونکي د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه، په صفحه کې هم لوستی شي:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړيتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري يا افراد چې د ښځو د حقونو په نوم په رسنيو کې لوړ غږ لري د کومو لومړيتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړيتوب چې بايد ډېر بحث پرې شوی وای او ډېر څه غوښتل شوي وای هغه د تعليم او د ليک او لوست کچه ده. د نړيوالې پرمختيا په باب ليکل شوي، چې د افغانستان په کليو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې ليک او لوست کولی شي. شايد له ۵ سلنې څخه هم کمې وي. په ښارونو کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۲۰ سلنه ښودل کېږي، خو راپور وايي چې په دې سلنه کې د څرنګوالي او کيفيت ډېرې ستونزې شته، يوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځينه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه يا د ښوونې کيفيت لوړ نه دی. هغه اداري چې ځان د مېرمنو د حقونو استازي يا مدافعين ګڼي، هغوی تر اوسه د ليک او لوست د ستونزې خبره په ښتيز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي. د مثال په توګه، خپله د ښځو د حقونو مدافعينو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابينه کې دې ارو مرو ښځو ته زياته برخه ورکړل شي. تاسې په خبر ياست چې د افغانستان په اوسنۍ کابينه کې د ښځو شمېر د امريکا او د برېتانيا تر کابينې ډېر دی په داسې حال کې چې په امريکا او برېتانيا کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امريکا کې يوه ورځ چا شکايت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي، خو د امريکا په کابينه کې يوازې درې مېرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د ليک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابينه کې په څلورو مېرمنو هم ځينې اداري او فعالان خوشاله نه دي. همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امريکا او برېتانيا د پارلمان نه لوړه ده. دا مسئله جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځينه غړو فيصدي د امريکا له پارلمان څخه لوړه ده. په افغانستان کې د ښځو او نارينه وو د ليک او لوست د سلنې توپير ۳۰ دی. د دغه توپير د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی ليدلی چې هدف يې په رښتيني ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په يو انډول تعليم ترلاسه کړي. زما په نظر ۳۰ سلنه توپير د ښځو او سړيو ترمنځ ډېر زيات دی. اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرو مرو ښځينه قاضيانې مقررې شي او همدارنګه ځينې ولايتونه دې ښځو ته ورکړل شي. په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نيولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړيتوب دا دی چې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه رپوټ پر بنسټ د پکتيا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلين زده کړې کوي او يوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي. تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولايتونو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه يې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی. زه د ښځو د کار، وظيفې او يا د لوړې څوکۍ مخالف نه يم، زه په دې نظر يم چې د لومړيتوبونو په انتخاب کې له دغه کار واخلو موږ نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابينه او سترې محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د ليک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کليوالو سيمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعليم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شايد ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړيتوب کوم يو ته ورکوو؟

سپوږمۍ کاکړ:

د ښځو استازيتوب په حکومتي او غير حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي. زه تاسو سره موافقه يم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې بايد ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه بايد يوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته. په ۲۱مه پېړۍ کې ايا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او بيا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته بايد موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم يو ته لومړيتوب ورکړو، دا به د وخت ضايع کول وي. اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتلی موږ بايد پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعليم او کار فرصت برابر شي، نه دا چې اول د ښځو لپاره تعليم او کار ضرور دی او که نه؟ او کوم يو ته بايد لومړيتوب ورکړو. زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعليم او د ليک او لوست کچه ټيټه ده، دا ستونزه يوازې د ښځو د حقوقو مدافعين او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت بايد د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ويلو زمينه برابره شي او کورنۍ يې په دې وپوهول شي چې د نجونو زده کړه هغومره اړينه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعليم ته بايد ډېر جدي کار وشي په تېره بيا هغه ښځې چې په کليو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرايط يې ډېر سخت دي ځکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثريت جوړوي. (زموږ بحث په دې دی، چې په ګرديز کې د پکتيا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلين لري، څه کم سل يې نجونې دي. دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ ... ملامتي هغه کورنۍ دي چې خپلې نجونې يې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښې، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم هغه سخت دريځه او رښتي دي چې تل د نجونو د تعليم پر خلاف يې خاينه تبليغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سيمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقونو فعالان دومره کولی شي چې د تعليم د اهميت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعليمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعليم ته راواړوي. دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خويندې د ښوونځي او روزنې مرکزونو ته واستوي. که څه هم مدني ټولنې په خپل کار شي پوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه اخلي، خو له دې سره سره بايد د هغوی پام د هغو سيمو لور ته وګرځول شي چې ستونزې په کې زياتې دي، هغوی نارينه او مېرمنې؛ بايد ښځې ليوالې دي چې د هغوی او هغو سيمو ته د ورتګ لارې چارې وڅېړي. د ښځو او سړو سره مخلوط جرګې او مرکې پيل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې اترې وکړي. البته دا د يوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتيا لري او په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې معنا چې هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دغه پوړ ته نه دی رسېدلی، هغوی ته د زده کړې شرايط برابر شي.

دوېم: دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نيمايي برخه جوړوي، خو بيا هم په هر ډګر کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا يو حقيقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی. موږ وليدل چې ښځو په وروستيو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخيسته که نوماندانو د ښځو رايې نه غوښتې، نو په حکومت کې هم بايد برخه ورکړي. په مليونونو ډالر د افغانستان د مېرمنو په نوم ولګول شوي، خو که يې ډېره کمه او د ليک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې هومره نه وه. د لومړيتوب بحث په دې ځای نه دی چې يوازې تعليم ته دې کار وشي او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو خبره نه کېږي. د وخت او پيسو ضايع کول دا دي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په مليونونو ډالر د هغو بهرنيو او کورنيو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته

د ښځو د حقونو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقونو د يوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په يوه کلي کې نجونو ته ښوونځی جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کليو نجونې بې تعليمه پاتې کېږي دا يوه جدي موضوع ده، او اوس مهال به زما لپاره لومړيتوب دا وي چې کليو کې نجونې بې تعليمه پاتې نه شي. په کليوالو سيمو کې چې اکثره خلک يې د ليک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې يې بالکل بې تعليمه دي، هغوی به څنګه د تعليم په ارزښت پوه شي. همدغه کسان بايد دا خپل کار وبولي چې د هغې پوهاوي لپاره معاش اخلي. په دې کې هيڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نيمايي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ مليونه حساب کړو، نو

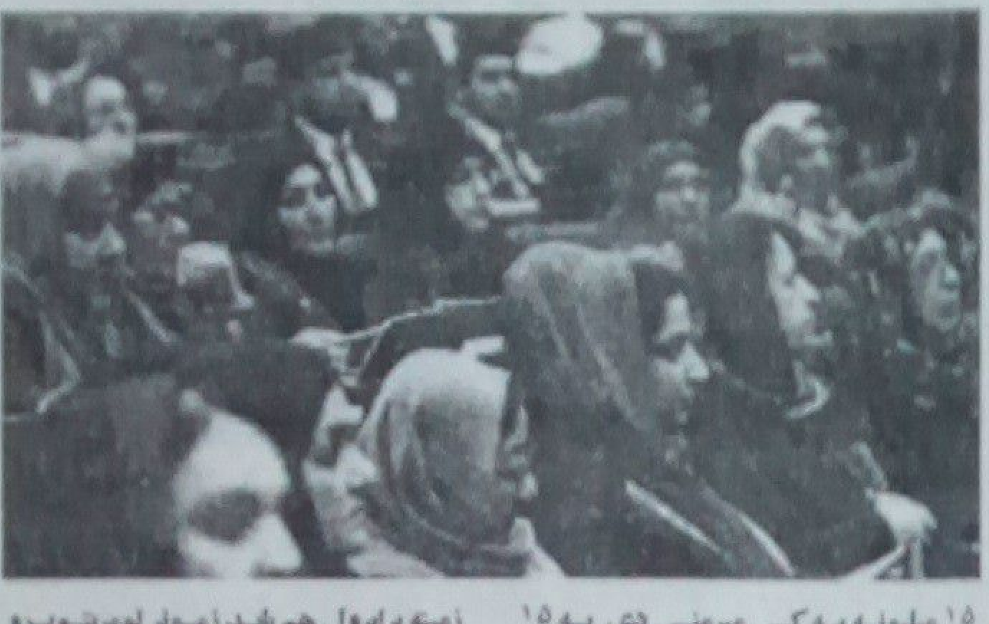

۱۵ مليونه په کې مېرمنې دي. په ۱۵ مليونو مېرمنو کې يوازې لس سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي، او هغو مېرمنو چې لوړ تحصيلات يې ترلاسه کړي وي، بيا يې فيصدي تر دې هم ډېره کمه وي. بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د ليک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د ليک او لوست فيصدي برابره شوه، نو بيا په همغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي. اوس مهال د امريکا په کابينه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي. په دې سربېره ښځې د واليانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي. ښځې رئيسانې، مديرانې او مشرانې هم يې شمېره دي. هو؛ د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په ځينو غير حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زيار باسي چې دغه تشه له منځه يوسي. د امريکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لياقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي. که د افغانستان اوسنۍ کابينې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزيران حکومتي تجربه نه لري او يا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه يې نه لري. دلته مو موخه سړي او ښځې دي. زموږ په حکومت کې دغه په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ورسپارل شوو دندو د پر مخ وړلو وړتيا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل بايد سمبوليکه نه وي او نه لري او د لياقت او تجربې له مخې وي.

درېيم: دا چې که د تعليم موضوع زموږ لومړيتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار زمينه برابرول هم بايد زموږ لومړيتوب وي او اوسې څکه لکه سړو غوښتل دوی هم بايد د خپلو زده کړو ثمره وګوري. همدارنګه ورو نجونو ته بايد ستري ښځې وروښودل شي چې دوی يې د ايډيال په شکل ځانته وبيني، زيار وباسي چې ځان د هغوی درجې ته ورسوي. د پاڼو لوړ ده چې په امريکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رايې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم بايد د ښځو ونډه په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې ډېره شي ځکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نيمايي په حذفولو کې دغه پرمختګ ناشونی دی. له دريو لسيزو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي. په نړۍ کې هيڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې يې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا يوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغانۍ مېرمنو لپاره لومړيتوب څه دی؟ دا ده چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعليم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په يو ډول نه دی پورته کړی. د مېرمنو د ليک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده غږ يې نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو ديارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د مېرمنو د ليک او لوست کچه نه لوړه شوه. فعالان يې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د ليک او لوست فيصدۍ لوړولو ته يې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړيتوب کې تېروتنه ده. زه اوس هم په خپلې خبرې ټينګار کوم، کوم شور مشور چې په کابينه کې د ښځو د ونډې په سر دلته موږ بايد هغه لوړو هېوادونو ته نه کتل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه برابره وي. د امريکا او برېتانيا مثال مې ځکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه برابره ده خو بيا هم ښځينه وزيرانو شمېر يې د افغانستان له ښځينه وزيرانو زيات نه دی. په کابينه کې زما اشاره وزيرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي رياست او لويه څارنوالي هم وزيرانو کې شمېرلې ده يو ځل بيا تکراروم چې زه لوړو دندو د مېرمنو ګومارلو مخالف نه يم، بلکې دا د لومړيتوب ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدريج سره کله چې د ښځو د ليک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي. خو که د تعليم کچه ټيټه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره يې څو برابره زيات غږ اوچتېږي، نو دا يا زما په نظر يوه غير طبيعي او نا انډوله مبارزه ده او دې ته زه په لومړيتوبونو کې تېروتنه وايم.

سپوږمۍ کاکړ:

ماورانديز ووېل چې د ښځو د تعليم په برخه کې بايد سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت بايد په کليو او لرې پرتو سيمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي. په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د ليک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی. لسو د دې وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، بايد په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمينه برابره شي. دا سم خو په کابينه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده. ايا تاسو فکر کوئ؟ چې دا څلور څوکۍ په کابينه کې هم ښځو ته نه وای ورکړل شوې؛ په سرچې سالاره ټولنه کې څېرنه چې سړي فکر کوي بايد ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نيمايي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي. په اخر کې زه بيا هم تکراروم چې په ټوليزه کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته يې پرمختګ کړی وي. موږ بايد لوستو ښځو ته د کار زمينې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعليم فرصتونه، ترڅو نه سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته؛ د دوی ګډه فعاله ونډه يوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې...

کې يې ډېر رول ولوباوه.

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبيات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکې کې وتوانېږي کتابونه وليکي او پښتو ادبياتو ته ونډه ورکړي ورته څه سپارښتنه لرئ؟

ځواب: ځوانان بايد خپل علم بشپړ کړي، ځکه چې ددوی علم پوخ نه شي نه يوه کتاب نه هغې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو يا دې هڅه وکړي، چې پښتو ادبيات چې په دريو مهمو دورو لکه لرغونې دوره، کلاسيکه دوره او معاصره دوره وېشل شوې دي، د لرغونې دورې ادبيات، چې دامير کروړ جهان پهلوانه راواخلي يا تردې نه، څلورو دورو آثار، چې مشهورو شاعرانو، ليکوالو او محققينو ليکلي او لولي ته يې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. دغه آثارو په ژبه کې يې دوی کولای شي، چې دخپلې خوښې مضمون وليکي. هغې ورته لاره خلاصېدلې شي لکه، چې يو سړی کله پوهې سېمي ته ليرشوي وي، خو پر سړی لکه يو چل غوايي دغه چل ډېروي اوتحصيل ته لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دخپلې اوتحقيق لپاره پوهه ترلاسه کړي يا په ډېرې آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقيقي آثار وليکي، چې وتوانېږي دپښتو ژبې ادبيات بډای کړای شي.

هېواد ـ نوري

پروين فيض زاده ملال ديوې بريالۍ شاعرې په توګه

پروين فيض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمريز کال دجوزا په مياشت کې دکندهار دتاريخ په اوونۍ کې په علمي- تحقيقي سيمينار کې ديوې مقالې اوشعر په ويلو سره وځلېده. پروين ملال دپښتو په معاصرو ليکوالانو کې يوه پېژندل شوې څېره ده او په دې ډګر کې دځانګړې حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۳۷ ل کال دسلواغې په ۱۱مه نېټه دښکلي کندهار په درېيمه ناحيه کې داروابښاد عبدالشکور خان پوپلزي په کاله کې زېږېدلې ده. پروين ملال خپلې لومړۍ زده کړې له کوره پيل کړې، بيا يې دزرغونې انا په عالي ليسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاريخي ورځپاڼه کې دپښتو ادبياتو دبرخې مسئوله شوه، بيا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډيو افغانستان اوله دې وروسته دافغانستان د ملي راډيوټلوېزيون مرستياله او بيا پرېو ديره شوه. نوموړې دخپل لوړ تخيل په درلودلو سره خپل درد، لوړتيا، روڼتيا اوجمال دټولنې په وړاندې ايښي دي او په نظم اونثر سره يې ليکنې کړې، دي اودشعر دکلام يوه نمونه يې داده.

عبدالهادي قريشي

دسپين پرهغې غاړه
زما د ورو واده دی
شپې ته خو وينې که ۱۹
څه بې مثاله ستاښېږي دی هلته
زما دپلا دکلا هسکه برجونه
دآسمان ستورګ په خپلو
خوکو اخلي
زما د ورور دنګرېزو په شپه
دمازيګر سره شفقونه راوړي
شمله يې هسکه ده له هسکې
نېتره
دسپين نرګس په شالې
ښکليو جامو کې لکه زېرې دسبا
ځلېږي مخ ته يې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې پړدی
بابا پګړۍ کې ورنه ګل لومې
ښکارې، چې دروسې اولې پر
کلي نه ناوې راوړي

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه، چې پکتیا وګټله. [illegible] د لغمان ټوله لوبډله په ۵۰ اوورونو کې وسوځېده او مخالف ټیم ته یې ۲۲۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې خیبر ۴۷ او شفیق الله شفق ۴۴ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۳۹ اوورونو کې د غني خدران ۵۸ او یونس احمدزي ۴۹ منډو په مرسته ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني خدران شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د الکوزي- بابای ملت نوم ورکړل

شوی و. دغه سیالۍ له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو ګډون کړی و. [illegible]

د ځوانو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

[illegible]

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم ته ۶ ګوله ورکړل. د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کمبوډیا سره د سیالۍ لپاره [illegible] د فوټبال د نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې سوریې افغانستان ته ماتې ورکړه. د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸ نړیوال جام له د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوریې وبایلله. دا مسابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و

چې دې مسابقې ته یې خورا ښه تیاری نیولی او ډاډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوریې ټیم، چې هېواد یې د بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړي. افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان ننداره‌چیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور مېچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لویې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبوډیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دی. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام مسابقې به روسیې کې کېږي.

فلوید مې ویدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکي فلوید مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لیست [illegible] تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیون ډالر [illegible] پکیو پر وړاندې د سوک وهنې له مسابقې تر لاسه کړې دي. په مې میاشت کې د امریکا د نیوادا ایالت په مرکز لاس ویګاس کې د فلایډ مې ویدر او مني پکیو تر منځ په زړه پورې سیالي تر سره

شوې وه. دغه لوبه په ټوله نړۍ کې د رسنیو د سر خبر ګرځېدلې وه. [illegible] په شتمنو لوبغاړو کې دوهم ځای مني پکیو دی او د ریل مادرید لوبغاړي کریستیانو رونالډو په درېیم ځای [illegible] د سپورت لس شتمن ستوري:

فلوید مې ویدر، امریکایي سوکوهونکي ۳۰۰ میلیون ډالر، مني پکیو، فیلیپیني سوکوهونکي ۱۶۰ میلیون ډالر، کریستیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیون میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، روجر فیدرر، ټینس لوبغاړی ۶۷ میلیون ډالر، [illegible] لوبغاړی ۲۲ میلیون ډالر، لیبرون جېمز باسکټبال لوبغاړی ۶۴ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډ، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زیلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

نوي زیلاند په درېیمه یو ورځنۍ کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۲-۱ مخکې شو. انګلستان نوي زیلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټېلر د سلیزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلاند ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کورنۍ لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو.

ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د ډچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او پر درېیمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلاند له لوري ټم ساوتي او بېن وېلر درې، درې او مېټ هېنري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول

ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلوریزو او ۲ شپږیزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده کې په دویمه یو ورځنۍ لوبه کې نوي زیلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ یو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

ایراني چارواکو ویلي چې تر شمېر ښځو ته به اجازه ورکړي چې د والیبال نړیوالې سیالۍ چې د روانې میاشتې په پای کې په تهران کې تر سره کېږي، له نږدې څخه وګوري. د ښځو او کورنۍ په چارو کې د ایران د جمهور رییس مرستیاله شهیندخت مولاوردي، ویلي چې دا تصمیم یې [illegible]

[illegible]

ډیونټي والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټي والډر د نړیوالې سوک وهنې د درانه وزن اتلولي، اېرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټي والډر تېره جنوري میاشت بېرمن سټیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماتې

ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۲ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډمیر کلېچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښایي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیواله اداره په مالي فساد تورنه شوه چې له همدې امله د دغې ادارې نوی ټاکل شوی مشر هم استعفا ورکړه. دومینکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې چګپوړي چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه وویل «که چېرې داسې شواهد تر لاسه شي چې روسیې او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ او ۲۰۲۲ز نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي.» دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه او د دغې ادارې ځینې چګپوړي چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومینکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته وویل «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو چګپوړو چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې

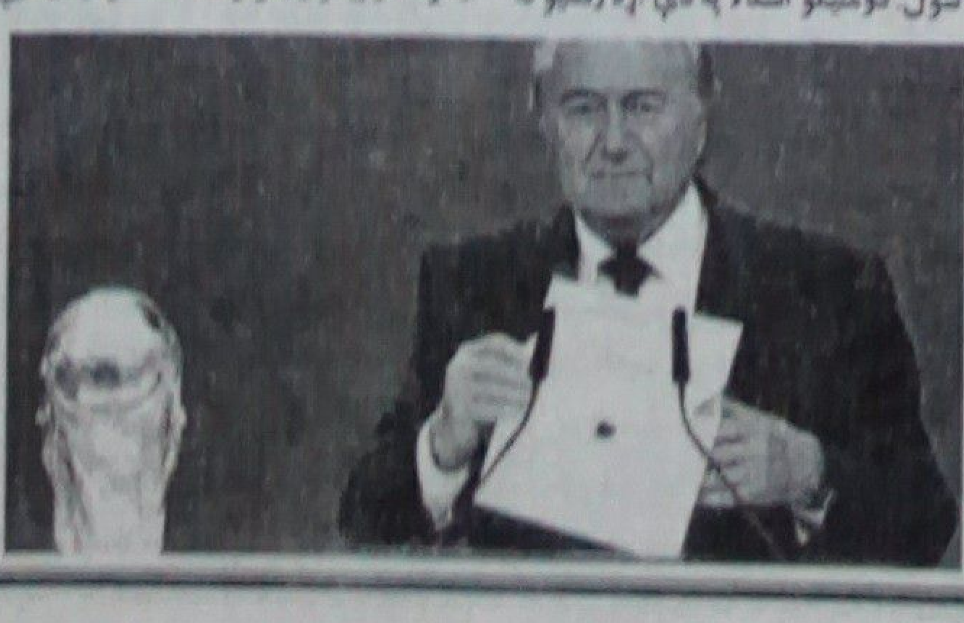

ته ورکړل شوی وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخې کې څېړنو ته ادامه ورکړي. څو ورځې وړاندې هم د فوټبال د نړیوالې ادارې اووه چګپوړي چارواکي د مالي فساد په تور د جرمني په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا اداري نیول شوي کسان د هغو ۱۴ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۴ کسانو تېرو ۲۲ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان «زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیرگردیده واز ارگانهای دولتی، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود: امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید. شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و مراقبت از مادران وزنان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است: درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شیلا صمیمی عضوشورای عالی صلح، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت دآوردن صلح، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت، کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

ګڼو نړيوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بېلابېلو بنسټونو د نړيوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مولیت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هیوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت نظام تولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکزې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې خای پر خای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ.

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفي به د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هیواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نویو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکۍ ویلو په ترڅ کې وویل، چې ستاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالۍ نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هیواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړي، ښمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولو قاضیانو سره یې د وفادارۍ سوګند یاد کړ او همدارنګه د هیواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۴۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وبلله. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په څانګړي ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هیواد د دري قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تیره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په هکله والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي

باختر

د شهید مزاري او...

برخه کې عملي اقدامات ترلاس لاندې ونیسي او دلتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته ریپوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیموکې چې اوسیدونکي یې له دې پلوه خورېږي ځانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتنې دبرخه والو دلورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بېلابېلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلیفتونه دي

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له ورتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهیواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداری په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ور پرېږدي افغانان دډیورنډ اوګندمک کرغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولاځه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دي. افغان طالبان بایدپه خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوی سره دهیواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستانۍ رسنۍ اېکسپرېس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونو ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد، یو موټي او خپلواک هیواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس وله مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومغرضو کړیو ته دا واک اواختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستی هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي. افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنی خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودېرپالیتوب ترپرېده ورسېږي

افغان اعلانات

د بدخشان لپاره د طالبانو ټش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل «د بدخشان لپاره د طالبانو ټش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالۍ کې د دوښې په ماڼښن ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د څرخي الوتکې په واسطه بمباري وشوه» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. ریوټونه وایي، چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوي دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او لږ دي شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښام رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده»

یک جلد پاسپورت شماره: ای 112302، به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشنابونه د اوبو څښلو څاه میزاوچوکۍ کافت داني او د برق سیستم دچارو سرته رسوني پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپرېدو له نیټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري

1927

◆◆◆◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بپارد. علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند. تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد

1821

◆◆◆◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بویه چهارده پسلس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-28742)

شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1818

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (-563) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1?EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1817

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که ثبت وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده واقر اخذ تامینات اخذ میگردد

1815

◆◆◆◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-44558) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 3869-0170153 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1814

◆◆◆◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-36933) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1805

◆◆◆◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-86262) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند

1804

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسعید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رژرینی افغانستان جائیت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

سند ملکیت زمین نمبر 583 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولې ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د هراود ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل سوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکنډي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوې دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وایي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ سویو ماینونو کې قرباني کېږي.

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سراې د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی:

یو امریکایي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو
یو انګلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو
یوه یورو پېرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو
یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو او پلورل په16/00 افغانیو
د اماراتو یو درهم پېرودل په16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو
زر پاکستاني کلداري پېرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو
زر هندي کلداري پېرودل په930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو پلورل په10 / 18 افغانیو

((په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي))

د حج او اوقافو وزارت دهیواد ټولو هیوادوالو اوحسینه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په استازیتوب دروژې دمبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت

ډډه وکړي او اورسد اعلان کړي . دهیواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږیزې او

اومبارکې وړاندې کوي، روژه دصبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هیوادوالو څخه هیله کوو چې دروژې دمبارکې میاشتې ورځې په عبادت ، دعا دقرانکریم په تلاوت دصدقو په ورکولو ، داخوت ، ورور ولۍ، په ټینګولو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي همدارنګه دحج او اوقافو وزارت دروژې دمبارکې میاشتې دعظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترام له جګړې ، وېنې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه

الخوریزې خپرولې داسلامي او اخلاقي ارزښتونومطابق چمتو کړي او دخلکو په خانګړې توګه دځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

- په مرکز او ولایاتو کې دهوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي ،چې دروژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

- د هیواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي ،چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې برخه وکړي

- له ټولو دوکاندارانو او کسبګرو څخه غوښتنه کېږي چې دروژې دمبارکې میاشتې په احترا م له احتکار او ګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي

په ننګرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

دکرنې او اوبو لګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلي بوټو دغوړیو دتولید فابریکه جوړه او پرانیستله دکرنې او اوبو لګولو وزارت درسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې دکرنې او اوبو لګولو په وزارت کې دېره مهمه پروژه

اومه مواد دهیواد په دننه کې برابرېږي او څه ناخه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي ددغې فابریکې محصولات دننګرهار او کابل په ولایتونوکې پلورل کېږي ددغې فابریکې جوړول او پرانیستل دکرنې او اوبو لګولو وزارت دلومړیو سلو ورځو دپلان یوه برخه

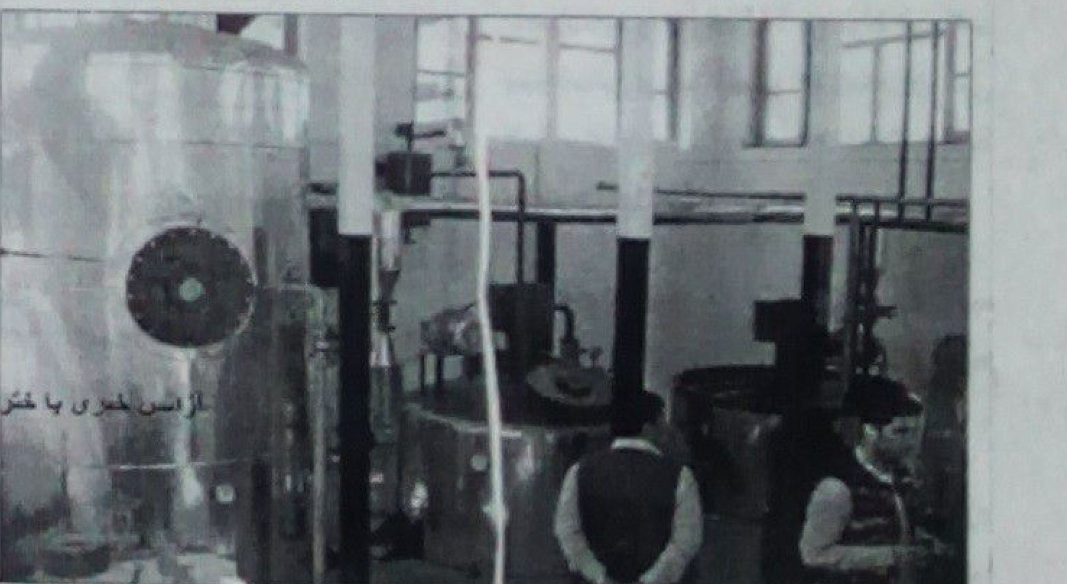

ده دیوملیون ډالرو په ټول لګښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتوکې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو دچاپولو ظرفیت لري دپنداني ، زغرو او کنځلو په ګډون ددغې فابریکې

ده دغه وزارت ژمن دی چې دهیوادپه بلابېلو سیمو کې دخلکو دژوندانه دښه والي او په خپلو پښو دخلکو ددرولو لپاره اوچت ګامونه واخلي باختر

ربړنه د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع دولسمشرد کاري اجنډا په سرکې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کار پوهنې څېړونکی جیمز ډېبنز وایي، په وروستیو څو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرولې ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابرېدل او یا له منځه تلل. جیمز ډېبنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو له

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې سترخنډ و او که یا د سیاسي توافق د نشتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدله. نوموړي ویلي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې داومله چې د افغانستان د جګړې خنډېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یاد ډېرې خبرې د سولې بهیر ورو او په غیر دوامداره توګه پرمخت

کاوه جیمزډېبنز وړاندې لیکي، د افغانستان اوسني ولسمشرد سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم ښوالتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي تلوتر پخوالی پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت ځرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخوانی خانګړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي جیمزډېبنز وړاندې وایي: «امریکا باید له افغان خواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو جهو له کرښو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېزته

کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي»

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

FP

ګاردین: بنه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د برېتانوي ګارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې راغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي بنه به دا وي چې د خپلو مس د کان له استخراج لاس واخلي» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یوعکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د مس کان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له وېجاړۍ سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو کېله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دي افغان حکومت او بهرني

ګارډین لیکي، چې د طالبانو تر واکه لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لېرې دي او لوګر ولایت چې په دودیزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې برلاسي نښتې کېږي. د عینکو د مس کان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکوال ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې ټول شوې او هم دولت او هم طالبان ورباندې فشار راوړي

خرګندونې کړې دي، په هر حال بل خوا ملېټري ټایمز انټرنېټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا پوښتنه کوي چې د امریکا د هوایي ځواکونو الس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په خواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوایي ځواکونه یې اوس هم په دغه هیواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېرخبرې نه کوي خو د امریکا د هوایي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هیواد کې جنګ دوام لري. ملېټري ټایمز

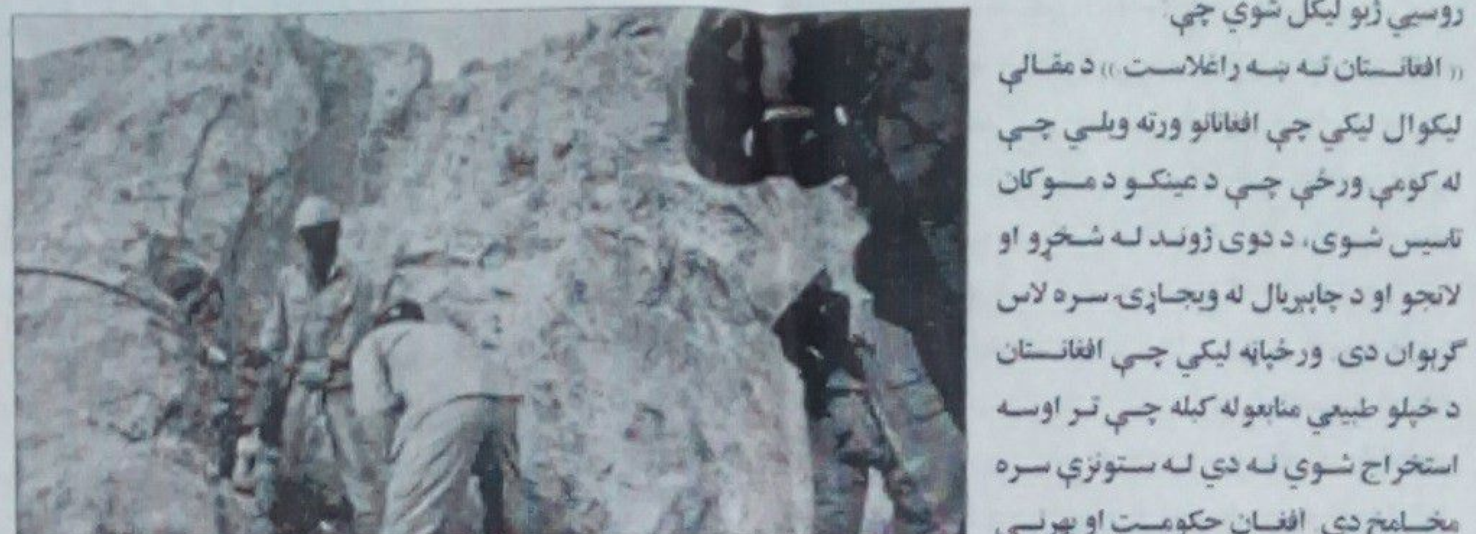

پانګوال ترلسګونو کلونو جنګ او ناکراریو وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي

چې سیمه پربړدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی اندېښنه دا ده ،چې د دې برېتانوي ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه دا په اصل کې دا بې مسوولیته څرګندوني دي ،چې له یوه خام فکر کس ېره د مرکې پر بنسټ شوې او یا ترې لوې ډنډوره جوړه شوې ،په لوګر کې حالات داسې نه دي ،لکه دې ورځپاڼې ،چې یې په اړه ناسمې

ژباړونې چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هېرو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بګرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدارجنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي

د افغانستان دهوایي حریم د ساتنې لپاره د درېیو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

بهیر دوروستیو پړاونو دبشپړولو په موخه دمناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې دټولو داوطلبو په پای ته رسېدو سره یوله دغو درېیو شرکتونو څخه دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد دګټوونکي په توګه وپېژندل شي دغه راګټوونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او ددندو دلایحې او دشرط پاڼې له مخې به چې دافغانستان ددولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي دګټوونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه دملکي هوایي چلند خپلواکې اداري ته ربوټ ورکوي او دملکي هوایي چلند دخپلواکې اداري دفني کارکوونکو په مرسته به دهیواد دهوایي حریم په کنټرول بوري اړوندې چارې پرمخ بوځي باختر

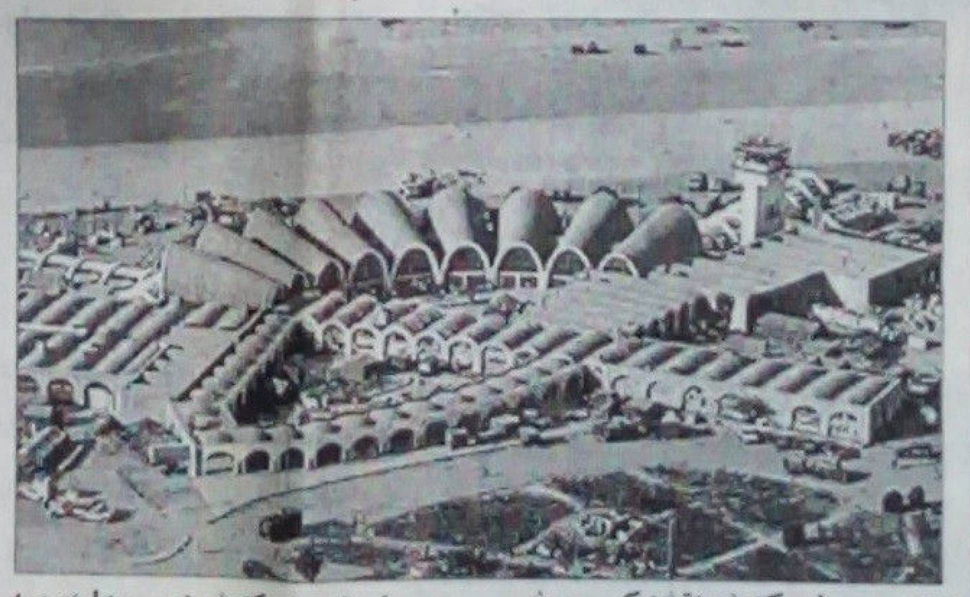

د درېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیزونه په دې برېالي شول چې دافغانستان دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مل کېدو ته لاره پیداکړي دوړاندیزونو دپرانیستلو په مراسمو کې چې دهوایي چلند داداري دعملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ډګروال دریس کپتان عادل

رسولي او دشرکتونو دمسوولینو په ګډون برخاي شوي و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه ددوی دوړاندیزونو له څېړنې وروسته ، ددرېیو شرکتونو دتخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې دهیواد دهوایي حریم دکنټرول دقرارداد داخیستلو په خاطر ، وروستي پړاو یعنې دمالي وړاندیز مل کېدو ته لاره پیدا کړي همدا اوس دتدارکاتي

د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې دکابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا دکابل ښاروالۍ د شېږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی ، داطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه ده شوې او د اطلاعاتو اوفرهنګ وزارت او د واټونو دنومولو کمېسیون د

وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي د دغو واټونو دنومولو مسله پرون د هیواد دملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هیواد جمهور رییس په موضوع په خپله تعقیب کړې

بهرنۍ لنډې خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې منلې چې په عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لګول شوی دی. په دغې

الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په ادعا شوې ډول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوې چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوي نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي اداري سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هیواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و، د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و.

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرګون

روسیې د امریکا هغه طرحه،چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هیوادونو کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر سرې جګړې وروسته د امریکا ډېر لسوونکی ګام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړي چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې

غواړي د ختیځې اروپا هیوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالتیک حوزې په درېیو هیوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پرځای کړي. یاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لار ونه لري

کردي جنګیالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی نیولی

په سوریه کې کردي وسله وال وایي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکمالاتي لارې ټولو لپاره هم اقدامات کېږي. وایي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي ، له لوري مرسته استول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبلي لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د رواني جګړې له کبله زرګونه خلک

کسان ترکیې ته تښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوایي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان به تر تل ابیض له ونیکې ټینګولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ونکې لاندې لوړو سیمو سره هم اړیکه کې وي. چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوبانۍ پورې غځېدلې سیمه ده بل لور ته د سوریې باغیانو پر کن الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وایي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې

((اټومي وسلې کمې، خو کوابې یې ډېر شوي دي))

په سویډن کې د سولې څېړنیز انسټیټوټ (سیپري) د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلي،چې اوس هم په نړۍ کې څه ناخه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انسټیټوټ SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انسټیټوټ کاربوه شېنن کایل ویلي «مور په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي بمونه کم شوي دي په هغو اټوم لرونکو هیوادونو امریکا ، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسرائیل، هند

او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوی، چې په کې دواړو خپل ځانونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هیوادونو د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هیواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. پخوانی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او نړۍ وتښېدل. محکمې له پخواني مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ

او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ټلو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لوري د ولسمشرۍ له څوکۍ رانسکوړ شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هیواد پخوانی پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر پخواني مرسي بېلا بېل تورونه لګولي دي، چې ټولې هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لا خپل وي. له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱
چاپځای د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
- شاولي فراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر ښې
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
سرپرست مسوول سکرتر شېرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library